

Participatie

In het omgevingsrecht

Caren Schipperus

Robin Link

ALEX[®]
advocaten

Agenda 14 oktober 2022

1

Wat is participatie

Perspectief: initiatiefnemers

2

Gangbare praktijk

Bestemmingsplan en
omgevingsvergunning

3

Verplicht of niet?

Wabo en/of Omgevingswet

4

Omgevingsvergunning

Binnenplans / buitenplans

5

Participatiebeleid

Diverse gemeenten

6

Tips & Tricks

Negen tips voor en uit de
praktijk

Wat is participatie?

- Letterlijk: ergens aan *deelnemen*.
- Bezien vanuit het omgevingsrecht: deelnemen aan een *proces*.
- Welk proces? Het proces van een initiatiefnemer om een vergunning te krijgen voor een *project*.
- Welk project? *Gebiedsontwikkeling* (bouwen, transformeren).

Gangbare praktijk

- Gemeenten schrijven participatie nu al voor (Wabo), voorafgaand aan formele procedure (draagvlak).
- Vóór ontwerpbestemmingsplan en vóór ontwerpbesluit omgevingsvergunning afwijking bestemmingsplan.
- Geen vastomlijnde vorm.
- Betrokkenheid gemeente: soms wel, soms niet.

Participatie verplicht?

Bestemmingsplan
Omgevingsplan

- Omgevingsplan
- Omgevingswet = Wet ruimtelijke ordening
participatie omgevingsplan = participatie
bestemmingsplan
- Informeren, inspraak, zienswijze.
- Optimalisatie (volgt)

Participatie verplicht?

Wabo | Omgevingswet

- Wabo: geen participatie bij de reguliere omgevingsvergunning
- Omgevingswet: vormvrije participatie omgevingsplanactiviteit (binnenplans)

extra last, maar beperkt

Derden betrokken? Hoe? Resultaat?
Vormvrij!

Participatie

Omgevingswet

Omgevingsvergunning

- Omgevingsplanactiviteit ("binnenplans")
- Omgevingsplanactiviteit (buitenplans)
- Verplichte participatie voor indienen aanvraag volgens lijst met gevallen

Lijst met gevallen

Omgevingswet

- Gemeenteraad stelt vast
- College bevoegd gezag
(vergunningverlening)
- Iedere gemeente een eigen lijst

Voorbeelden

1. Bloemendaal

- Toevoegen van 1 woning of meer
- Wijzigen van functie > 500 m²
- Bouwwerken nutsvoorzieningen > 150 m²
- Toelichting: *“verwachtingen managen, informatie verstrekken, communiceren”*

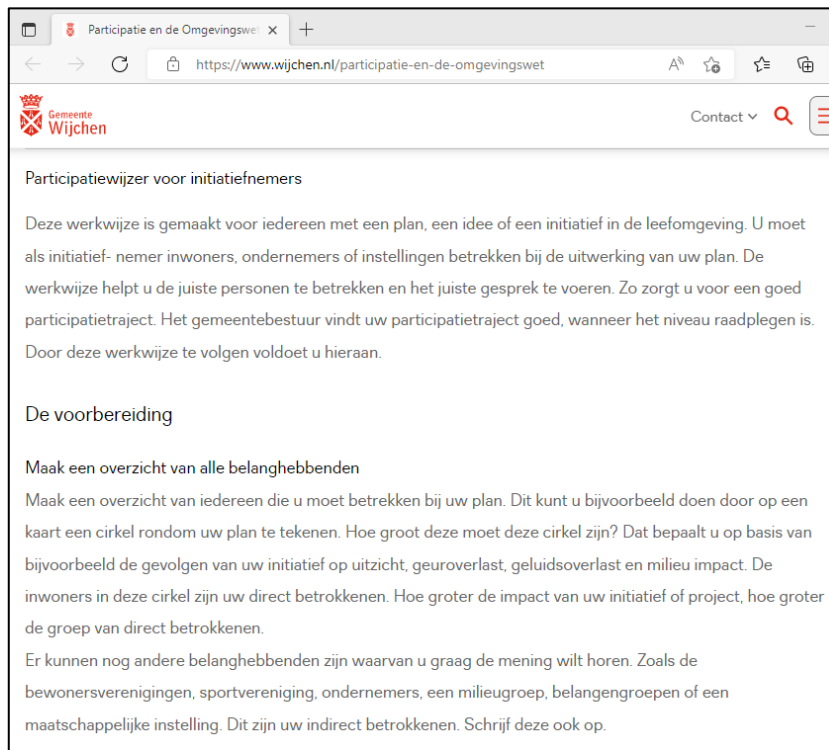

Voorbeelden

2. Druten/Wijchen

- Oprichten gebouw met 5 woonlagen of ^ 15 meter
- Transformatie van niet wonen naar wonen
- Nieuw agrarisch bedrijf
- Zonnepark
- Beschrijvende handleiding op de website!

www.wijchen.nl/participatie-en-de-omgevingswet

Voorbeelden

3. Heumen

- Drie categorieën
- “eenvoudig, ontwerpen, ontwikkelen”
- Onduidelijk wat hier is bedoeld.

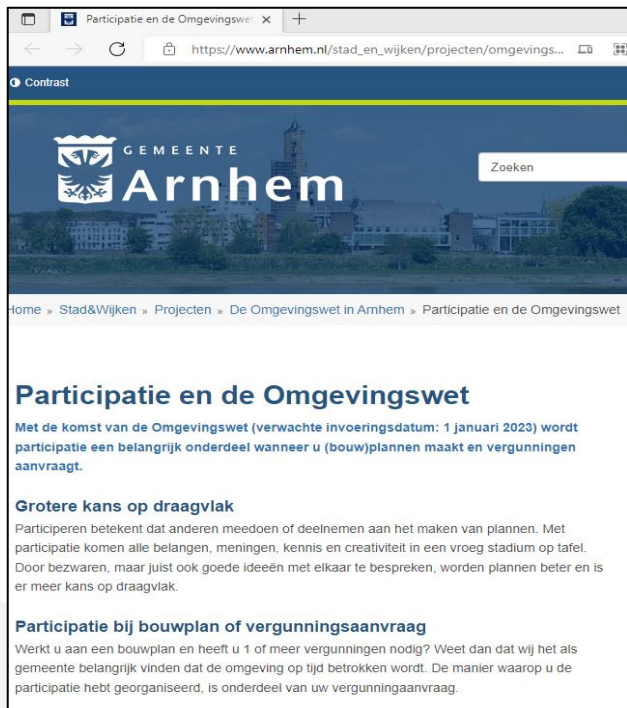

Voorbeelden

4. Arnhem

- Alle activiteiten die niet passen in het omgevingsplan
- Handleiding op de website
- Heel gedetailleerd!

www.arnhem.nl/stad_en_wijken/projecten/omgevingswet/ Participatie_en_de_Omgevingswet

The screenshot shows the official website of the City of Arnhem. The header includes the city logo and name 'GEMEENTE Arnhem'. Below the header, there is a navigation bar with links: 'home', 'Stad&Wijken', 'Projecten', 'De Omgevingswet in Arnhem', and 'Participatie en de Omgevingswet'. The main content area is titled 'Participatie en de Omgevingswet' and contains text about the upcoming Environmental Planning Act (Omgevingswet) and the importance of participation. It also mentions a 'Grotere kans op draagvlak' (Greater chance of support) and a 'Participatie bij bouwplan of vergunningsaanvraag' (Participation in a building plan or permit application).

Participatie en de Omgevingswet

Met de komst van de Omgevingswet (verwachte invoeringsdatum: 1 januari 2023) wordt participatie een belangrijk onderdeel wanneer u (bouw)plannen maakt en vergunningen aanvraagt.

Grotere kans op draagvlak

Participeren betekent dat anderen meedoen of deelnemen aan het maken van plannen. Met participatie komen alle belangen, meningen, kennis en creativiteit in een vroeg stadium op tafel. Door bezwaren, maar juist ook goede ideeën met elkaar te bespreken, worden plannen beter en is er meer kans op draagvlak.

Participatie bij bouwplan of vergunningsaanvraag

Werkt u aan een bouwplan en heeft u 1 of meer vergunningen nodig? Weet dan dat wij het als gemeente belangrijk vinden dat de omgeving op tijd betrokken wordt. De manier waarop u de participatie hebt georganiseerd, is onderdeel van uw vergunningsaanvraag.

Hoe meet u of u veel of weinig aan participatie moet doen?

Door de vier meters op deze en de volgende pagina in te vullen kunt u voor uzelf een beeld vormen wat het effect van uw plan op de omgeving is. Geef per onderwerp een cijfer dat het beste bij uw initiatief past. Tel de punten bij elkaar op, zoals in het voorbeeld is gedaan. Het totaal deelt u door 4. De uitkomst geeft een indicatie of u veel of weinig participatie moet organiseren.

Categorie

In welke categorie past het bouwplan?

- 5
 - meer dan 50 woningen of,
 - meer dan 3000 m² aan maatschappelijke, sport, recreatieve of commerciële voorzieningen of,
 - voorzieningen voor grootschalige opwek van energie[Lees meer](#)
- 4
 - tussen de 10 en 50 woningen of,
 - tussen de 1.000 en 3.000 m² aan maatschappelijke, sport, recreatieve of commerciële voorzieningen of,
 - wijkvoorzieningen voor duurzame energie[Lees meer](#)
- 3
 - tussen de 2 en 10 woningen of,
 - tussen de 200 en 1000m² aan maatschappelijke sport, recreatieve of commerciële voorzieningen[Lees meer](#)
- 2
 - 1 of 2 woningen of,
 - meer dan 100 m² aan bijgebouw, aanbouw of,
 - tot 200 m² aan maatschappelijke sport, recreatieve of commerciële voorzieningen[Lees meer](#)
- 1
 - bouwen in de voor- of zijtuin of,
 - kappen van een boom of,
 - aanleggen inrit of dakterras[Lees meer](#)

Voorbeelden

5. Meierijstad

- Vergelijkbaar met Arnhem
- Handleiding op de website
- Heel gedetailleerd!

www.meerijstad.nl/Alle_onderwerpen/Wonen_en_bouwen/ Handreiking_burgerparticipatie

Handreiking burgerparticipatie

MEIERIJSTAD

Home > Alle onderwerpen > Wonen en bouwen > Handreiking burgerparticipatie

Handreiking burgerparticipatie

Bij initiatieven in de leefomgeving

In gesprek met de omgeving en belanghebbenden

Als je je woning wilt uitbouwen, een zonnepark wilt aanleggen, een bedrijf wilt starten en / of veranderen of andere (bouw)plannen hebt – zoals het gebruik van je woning voor bedrijfsmatige werkzaamheden –, dan heb je niet alleen te maken met de gemeente, maar ook met burens en andere belanghebbenden.

Als initiatiefnemer (plannenmaker) ben je verantwoordelijk voor het op een passende manier betrekken van belanghebbenden / "de omgeving" bij het uitwerken en realiseren van je initiatief. De hoeveelheid participatie moet in verhouding staan tot de gevolgen van het initiatief voor de omgeving. Over het algemeen geldt: hoe groter en veelomvatter het initiatief, hoe belangrijker het is om de omgeving te betrekken.

Wat is participatie?

Stap 3: Bepaal het participatieniveau

De derde stap is het vaststellen van het participatieniveau. Je kijkt als initiatiefnemer naar welke niveau het beste bij je initiatief past. Dit niveau kun je vaststellen door te kijken naar de categorie (de complexiteit) van het initiatief en de invloed van het initiatief op de omgeving (invloed op de samenleving / maatschappelijke aandacht / hinder). In algemeen: hoe groter en veelomvatter de invloed van het initiatief op de omgeving, hoe hoger het participatieniveau.

CATEGORIE INITIATIEF
In welke categorie past het initiatief?

- 7 Grootstedelijke ingreep
- 6 Zware herstructurering
- 5 Lichte herstructurering
- 4 Zware functiewijziging
- 3 Lichte functiewijziging
- 2 Aan huis gebonden bedrijf
- 1 Aan huis gebonden beroep

ALGEMEEN BELANG
Heeft het een positieve invloed op de samenleving?

- 7 Zeer groot
- 6 Groot
- 5 Behoorlijk
- 4 Enigszins
- 3 Weinig
- 2 Nauwelijks
- 1 Niet

MAATSCHAPPELKE AANDACHT
Krijgt het initiatief veel aandacht in politiek, pers of social media?

- 7 Zeer groot
- 6 Groot
- 5 Behoorlijk
- 4 Enigszins
- 3 Weinig
- 2 Nauwelijks
- 1 Niet

HINDER INITIATIEF
Is er hinder van het initiatief voor de omgeving, na realisatie?

- 7 Zeer groot
- 6 Groot
- 5 Behoorlijk
- 4 Enigszins
- 3 Weinig
- 2 Nauwelijks
- 1 Niet

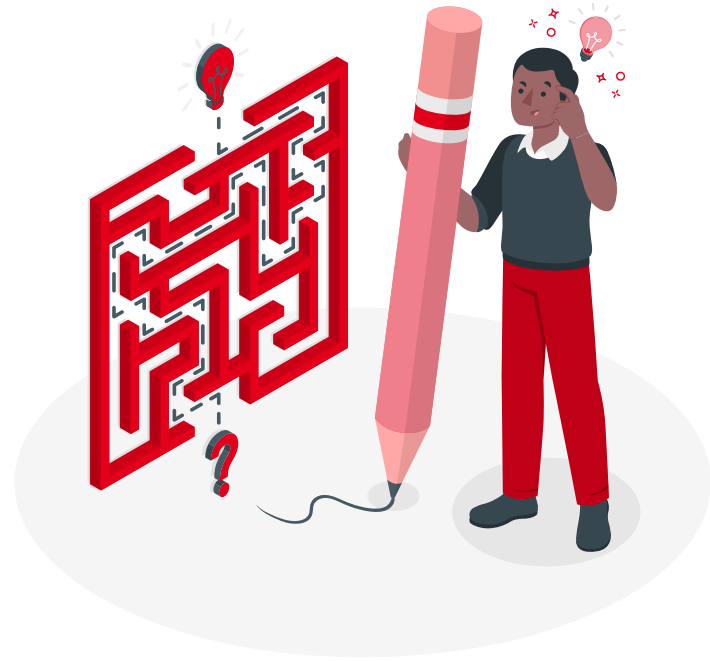
Bron: Gemeente Eindhoven

Als hulpmiddel kun je bijvoorbeeld bovenstaande vier 'thermometers' gebruiken.

- Valt je initiatief in alle thermometers op de '1', dan is er nagenoeg geen impact op de omgeving, en is participatie niet nodig.
- Opgeteld tot 12 punten: beperkte participatie
- Opgeteld tussen 12 en 20 gemiddelde participatie
- Opgeteld tussen 20 en 28: intensieve participatie

Conclusie

- Iedere gemeente heeft eigen beleidsregels
- Per gemeente uitzoeken wat er wordt verwacht
- Beleid geldt onder de Omgevingswet
- **Ook toepasbaar onder de Wabo!**

Tips & Tricks

Omgevingswet
Wabo

- **Intensieve participatie!**
- Altijd win-win (is niet hetzelfde als iedereen tevreden)
- Omgevingswet en Wabo

Tip 1: Afbakening

- Zijn er uitgangspunten voor je project die keihard zijn?
- Heb je ambtelijk of van de wethouder al harde voorwaarden meegekregen?
- Gelden er eisen vanuit een haalbare businesscase?
- Welke doelen wil je zelf met de participatie bereiken?
- Projectgroep?

Tip 2: Co-creatie of niet?

- Kunnen mensen nog meepraten, hebben ze nog invloed op het ontwerp?
- Of staat het ontwerp min of meer vast en heb je alleen nog een afschermende groene haag in de aanbidding?

Van 'co-creatie' tot de 'flankerende maatregelen' die bedoeld zijn om de pijn te verzachten.

Tip 3: Direct belanghebbenden

- Direct belanghebbenden
 - Aangrenzend
 - Binnen een straal van een kilometer
 - Gevolgen van enige betekenis
- Keukentafelgesprek
- “Draagvlakmeting”
- Risico’s en eventueel nader onderzoek bepalen

Tip 4: Principeverzoek

- Plan voorleggen aan het bestuur (als nog niet gedaan)
- Eerste bevindingen n.a.v. overleg omwonenden
- Voorstel voor vervolgpacticatie, regie!
- Politiek

Tip 5: Informatiebijeenkomst

- Informatie met koffie & koek!
- Belanghebbenden & belangstellenden;
 - Denk aan actiegroepen of belangenverenigingen (weerstand of draagvlak)
 - Organisaties die formeel of informeel een adviesfunctie hebben ("stakeholders")
- Gemeente
- Aanmelding

Tip 6: Betrokkenen

- Wie geeft weerstand?
- Wie is ambassadeur?
- Klankbordgroepen

Tip 7: Praktische zaken

- Agenda
- Gastenlijst
- Uitleg geven over procedure en formele inspraak
- Verwachting managen
- Verslag maken

Tip 8: Tweede avond?

- Planaanpassing? Opnieuw presenteren!
- Politiek uitnodigen (indien nodig)

Tip 9: PR

- Professionele hulp
- Vanaf begin (tekentafel) betrekken bij het project
- Communicatiestrategie koppelen aan inspraakmomenten
- “Verhaal”

Praktijk

- Hoe moet het niet?
- Hoe kan het wel?
- Nuances

AZC Albergen

- Voldongen feit
- Geen informatie vooraf
- Geen communicatiestrategie
- **Maximale weerstand**

Drijvend zonnepark

- **"De goede zaak"**
- Wantrouwen
- Participatie te vroeg gestart
- Vertraging
- Herstel
- Co-creatie

Drijvend zonnepark Sellingen

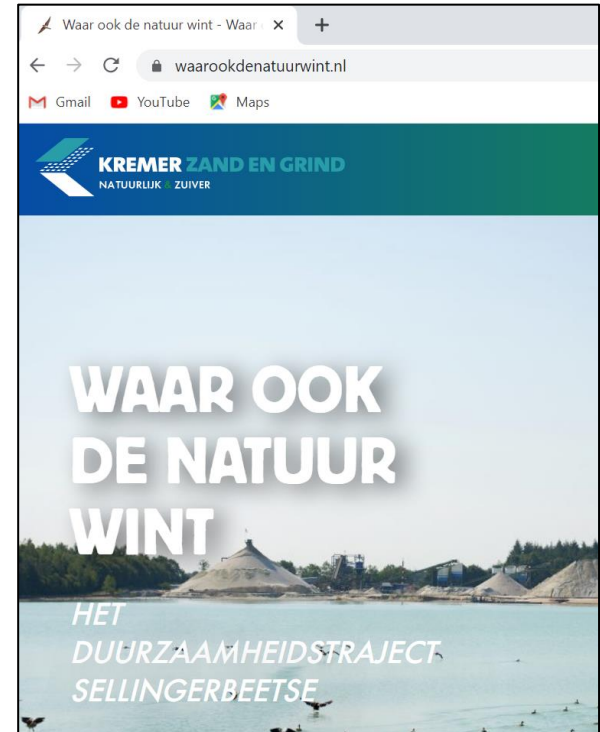
Opdrachtgever	Locatie
Kremer Zand & Grind	Sellingen
Grootte	Status
>20.000 panelen	Afgerond

 Ontwerp & vergunningen Realisatie

 Levering Onderhoud & monitoring

Uitbreiding zandwinning

- Professionele hulp
- Vanaf begin (tekentafel) betrekken bij het project
- Communicatiestrategie koppelen aan inspraakmomenten
- **“Verhaal”**

Hart van Grave

- Co-creatie
- Ruimte in businesscase
- Klankbordgroepen
- **Nul zienswijzen /
beroepen**

Kennisdelen als kernwaarde, het recht toegankelijk maken

TOEGANKELIJK

BEREIKBAAR | KLARE TAAL

Contact

ALEX advocaten B.V.
Spoorstraat 43
6602 AW Wijchen
www.alexadvocaten.nl
info@alexadvocaten.nl
0884104411

ALEX[®]
advocaten